

Buletin Informativ 13-27 septembrie 2015

CUPRINS

CONSOLIDAREA BAZEI FISCALE A APL: PASUL AL DOILEA, ÎN IMPAS.....	2
CALM BATE ALARMA: MINISTERUL EDUCAȚIEI ESTE PE CALE SĂ COMITĂ ABUZ ȘI ÎNCĂLCAREA AUTONOMIEI LOCALE!.....	4
REFORMA DESCENTRALIZĂRII, PE LINIE MOARTĂ: CALM AVERTIZEAZĂ DESPRE TĂRĂGĂNAREA ȘI BLOCAJE SERIOASE ÎN IMPLEMENTAREA REFORMEI FINANTELOR LOCALE!.....	7
LETONIA, POVEȘTEA DE SUCCES A DESCENTRALIZĂRII: EXPERIENȚĂ DISEMINATĂ DE CALM.....	12
SATUL BĂHRINEȘTI, ÎN CĂUTAREA POLITICILOR PUBLICE LOCALE.....	14
INFORMAȚIE PRIVIND EMISIUNEA RADIO "VOCEA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE" DIN 19 SEPTEMBRIE 2015.....	15
NOII ALEȘI LOCALI, INFORMAȚII DESPRE ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE.....	16
MADONA A ÎNCHEIAT UN ACORD DE COLABORARE CU BRICENIUL.....	17
REȚELELE DE CANALIZARE DE LA COSTEȘTI, RAIONUL RÂȘCANI, AU FOST EXTINSE CU 7,5 KM. LUCRĂRILE CONTINUĂ!.....	18
PRIMARIII ORAȘELOR DIN REGIUNEA CENTRU VOR PARTICIPA LA O VIZITĂ DE STUDIU ÎN SLOVACIA.....	19
POLITICILE LOCALE DURABILE - PREMISA CONSOLIDĂRII AUTONOMIEI LOCALE.....	20
SECURITATEA ENERGETICĂ A ȚĂRII O PUTEM ASIGURA CU RESURSE PROPRII.....	22
CÂT DE EFICIENTE SUNT CENTRALELE DE ÎNCĂLZIRE PE BAZĂ DE BIOMASĂ?.....	23
ECHIPA BĂNCII MONDIALE DISCUTĂ POSIBILITĂȚILE DE ASISTENȚĂ ÎN DOMENIUL APROVIZIONĂRII CU APĂ ȘI CANALIZARE PENTRU REPUBLICA MOLDOVA.....	26
LA NISPORENI AU FOST FINALIZATE LUCRĂRILE DE REPARAȚIE CAPITALĂ A UNUI SECTOR DE DRUM.....	28
AUTORITĂȚILE LOCALE DIN RAIONUL FLOREȘTI VOR SĂ GESTIONEZE EFECTIV DEȘEURILE SOLIDE.....	30

CONSOLIDAREA BAZEI FISCALE A APL: PASUL AL DOILEA, ÎN IMPAS

“ Intrată în vigoare la începutul anului curent, Legea finanțelor publice nu a devenit încă un instrument viabil și eficient”, este opinia primarilor, care spun că se simt în continuare cu mâinile legate și nu resimt o autonomie financiară reală. Membrii Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) menționează că e nevoie de întreprins în regim de urgență pași concreți pentru consolidarea capacităților fiscale, astfel încât, concomitent cu delimitarea competențelor, să fie clare și mecanismele de acoperire financiară. În caz contrar, întreaga reformă a descentralizării riscă să fie discreditată definitiv.

Importanța așa-numitului al doilea pas în procesul de descentralizare și modalitățile de sporire a veniturilor proprii ale APL a reprezentat tema discuției cu reprezentanții organelor cadastrale. Întrevederea a fost organizată de CALM, iar în cadrul acesteia edilii și-au expus îngrijorările, dar au și propus soluții pentru îmbunătățirea mecanismelor de stabilire a impozitului pe bunurile imobiliare, în special privind locuințele din sate și orașe.

Directorul executiv CALM, Viorel Furdui, a menționat: „Impozitul pe imobil, în majoritatea țărilor UE cu un sistem de administrație publică locală dezvoltat și consolidat, reprezintă una din sursele principale ale bugetelor locale. Însă, în Republica Moldova, este nesemnificativ și absolut neimportant. Pe de altă parte, această sursă de venit, având un potențial destul de mare de creștere, potrivit studiilor, nu poate fi utilizată eficient”.

Primarii, prezenți la întâlnire, au subliniat că printre cauzele principale care creează dificultăți se regăsește și tergiversarea procesului de evaluare a bunurilor imobile. Angajamentele statului în acest domeniu nu au fost duse până la capăt, în special în sectorul rural. De

exemplu, într-o localitate rurală cu o mie de case se colectează în prezent realmente circa 10.000 lei (adică de la 5 lei până la 16 lei per casă). Concomitent, într-un oraș mediu, unde au fost efectuate procedurile de evaluare, veniturile au crescut de la 89.000 lei inițial, până la 600.000 lei în prezent. Mai mult ca atât, conform legislației fiscale (art.279 din Codul Fiscal) reevaluarea bunurilor imobile urma să fie realizată de stat o dată la 3 ani, deși nici evaluarea inițială nu a fost finalizată.

Totodată, primarii au specificat că practica plafonării în acest domeniu este defectuoasă și nu oferă APL o mai mare libertate/flexibilitate de a discuta cu comunitatea și de a crește mărimea impozitului pe imobil.

Un alt aspect sensibil abordat de edili ține de modul de acordare a facilităților/scutirilor la impozitul pe imobil, și asta deoarece scutirile sunt stabilite prin lege, de către autoritățile centrale și NU sunt compensate în niciun fel. În special, DI. Nicolae Tudoreanu, primarul de Feștești (Ștefan Vodă) a menționat că scutirile respective afectează/diminuează veniturile bugetelor locale, sunt incompatibile și influențează negativ aplicarea noului sistem de finanțe locale. Astfel, deși este un impozit cu caracter exclusiv local, deciziile sunt luate la alt nivel, ceea ce contravine principiilor autonomiei locale. După cum este cunoscut, prevederile legislației fiscale privind impozitul pe bunurile imobiliare au fost concepute și puse în aplicare până la reforma în domeniul mecanismelor de transferuri bugetelor locale, adică demararea procesului de consolidare a autonomiei financiare a APL. Respectiv, scutirile de impozit (art.283 din Codul Fiscal) diminuează veniturile bugetelor APL. Conform unor exemple concrete, o localitate rurală ar pierde circa 40.000 lei anual. Aceste pierderi cauzate de exercitarea *unor funcții statale de protecție a anumitor categorii de persoane* ar urma să fie compensate APL din bugetul de stat.

Deoarece prevederile normative existente prevăd o centralizare în domeniul respectiv (evaluarea și finanțarea măsurilor respective se efectuează de organele centrale), primarii au venit cu ideea ca APL să obțină competența de a finanța anumite lucrări de evaluare și chiar să participe (cu structurile existente) la colectarea datelor inițiale privind imobilele pentru a le transmite ulterior organelor cadastrale pentru a fi prelucrate și evaluate în modul stabilit. Adică, procesul respectiv de evaluare a bunurilor imobile ar putea fi individualizat, în dependență de APL; fapt ce ar conduce, pe de o parte, la impulsivitatea procesului de înregistrare și evaluare a bunurilor imobile, proces care trenează deja de zeci de ani, bugetele locale fiind lipsite de resurse importante de finanțare. Pe de altă parte, aceste măsuri propuse de APL ar diminua considerabil costurile înregistrării și evaluării bunurilor imobile, devenind accesibile autorităților locale interesate în creșterea bazei fiscale și diversificarea serviciilor publice.

Vorbitorii au accentuat că, APL trebuie să dispună de posibilitatea de a fi proactivi (avea competențe suficiente) în vederea aplicării prevederilor privind impozitarea bunurilor imobile având la bază valoarea estimată a bunului imobil (apropiată de valoarea de piață). Astfel, se va crea o concurență sănătoasă în cadrul APL în vederea obținerii de venituri suplimentare la bugetele locale și în rezultat, consolidarea bazei fiscale și a independenței financiare a colectivității locale concrete.

Totuși, pentru a da procesului respectiv un caracter continuu, aspectele abordate ar trebui de reflectat în Cadrul de Cheltuieli pe Termen Mediu (CCTM), punându-se accent și pe măsurile de evaluare masivă, datorită faptului că sunt mai puțin costisitoare.

De asemenea, se impune, în special datorită stopării procesului de consolidare a bazei fiscale a APL, ca funcționarea Fondului de Compensare pentru acoperirea eventualelor discrepante (riscuri) legate de reformarea sistemului de raporturi inter-bugetare din art.IV din Legea nr.267 din 01.11.2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, să continue (chiar completând dispozițiile tranzitorii din Legea privind finanțele publice locale).

La finalul ședinței s-a luat decizia de a propune crearea, în regim de urgență, a unui grup de lucru pe lângă Comisia parlamentară Administrație Publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice. Membrii acesteia, ghidându-se de opiniile expuse, vor elabora, în regim de urgență, un set de propuneri de ordin normativ care să permită deblocarea situației actuale în domeniul înregistrării, evaluării și impozitării bunurilor imobile.

Sursa: www.calm.md

CALM BATE ALARMA: MINISTERUL EDUCAȚIEI ESTE PE CALE SĂ COMITĂ ABUZ ȘI ÎNCĂLCAREA AUTONOMIEI LOCALE!

Recent, Ministerul Educației a elaborat un proiect prin care sunt operate modificări la ordinul ministrului Educației care vizează procedura de desemnare a directorilor instituțiilor preșcolare. Astfel, potrivit noilor prevederi, APL 1 vor fi lipsite de competența de a organiza concursul, ceea ce, în opinia Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) reprezintă un abuz cras și încălcare flagrantă a cadrului legal național și internațional din domeniul autonomiei locale și descentralizării.

Prin prezenta Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) își exprimă *nedumerirea, dezamăgirea și îngrijorarea profundă* în legătură cu prevederile introduse în varianta finală a proiectului „Cu privire la modificarea și completarea Ordinului Ministerului Educației nr. 163 din 23 martie 2015 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea

concursei pentru ocuparea funcției de director și director adjunct în instituțiile de învățământ general” – în continuare Proiect. Prin acest proiect, se urmărește lipsirea autorităților locale de nivelul I de dreptul de a iniția și organiza concursul privind ocuparea funcțiilor de conducere în instituțiile de învățământ preșcolar. Această modificare la capitolul competența autorităților locale, în afară de faptul că prezintă semne evidente de ilegalitate, neconstituționalitate și regres în raport cu varianta sa în vigoare, au apărut „peste noapte” și în secret, nefiind respectate nici elementele prevederi legale privind transparența în procesul decizional, precum și procedura specială și OBLIGATORIE de consultare a autorităților administrației publice locale, prevăzută expres de lege.

Constatăm cu regret o lipsă de continuitate și corelare a activității/acțiunilor Ministerului Educației în raport cu cadrul legal în vigoare din domeniul administrației locale și descentralizării. Menționăm că, Regulamentul respectiv la capitolul competențele autorităților locale, a constituit subiectul unor discuții și negocieri ample cu conducerea anterioară, în rezultatul cărora s-a ajuns la o variantă logică și conformă cadrului constituțional și legal actual din domeniul autonomiei locale și descentralizării – decizia privind organizarea concursului este o competență legală, firească și exclusivă a APL 1 (în cazul instituțiilor preșcolare și extrașcolare) și APL II (în cazul instituțiilor preuniversitare), care este angajator și care conform legii emite ordinul de angajare, supraveghează activitatea directorului și din bugetul cărui se asigură funcționarea instituțiilor respective.

Totodată, modul cum au fost elaborate aceste modificări, graba, caracterul semisecret, autoritar și unilateral prin care se promovează schimbările respective, certifică o revenire la practicile din trecutul totalitar și o lipsă totală de respect față de autoritățile publice locale, precum și o desconsiderare vădită a constituției și cadrului legal din domeniul APL, autonomiei locale și descentralizării. Încălțările literei și spiritului legii în acest caz sunt într-atât de evidente, că trezesc o nedumerire și semne foarte mari privind buna credință și competența autorilor unor astfel de „novațiuni”. Se creează impresia că cineva și-a pus drept scop să discrediteze din start activitatea noii conduceri al Ministerului dat, inclusiv prin tensionarea relațiilor cu APL.

O astfel de acțiune unilaterală și nedemocratică știrbește din autonomia locală, care și așa este una fragilă în Republica Moldova. Totodată, aplicarea unei astfel de decizii este contrară Codului Educației și principiilor constituționale ale autonomiei locale și descentralizării. Pe fundalul declarațiilor privind importanța derulării proceselor de descentralizare, această decizie nu este decât un pas înapoi, în direcția inversă decât cea stipulată în Carta Europeană a Autonomiei Locale și angajamentele față de Consiliul Europei. Mai mult ca atât, atragem atenția asupra faptului că toate abuzurile contra autonomiei locale și încălțările angajamentelor asumate prin diverse acte internaționale sunt monitorizate sistematic și cu

strictete. Aspect, extrem de important în contextul solicitărilor Republicii Moldova de a fi scoasă de sub monitorizarea Consiliului Europei.

Constatăm deja a câta oară că astfel de situații apar și din lipsa unui dialog instituțional și a unor consultări prealabile reale cu APL/CALM, adică neimplicarea din start a reprezentanților APL în procesul de elaborare a unor astfel de propuneri, aceasta fiind contrar mai multor acte normative naționale și internaționale: Carta Europeană a Autonomiei Locale în vigoare din 01.02. 1998 (art. 4 alin. 6); Legea nr. 435 privind decentralizarea administrativă care se referă la *principiile dialogului instituțional și parteneriatului public-public* (art. 3); Legea nr. 436 privind administrația publică cală (art. 6) etc.

Considerăm că anume lipsa unui dialog real cu APL și societatea civilă, constituie una din cauzele radicalizării societății din ultimul timp și diminuării drastice a încrederii în actul guvernamental din partea cetățenilor. Sperăm că în cazul dat, argumentele de ordin legal și practic aduse în adresarea CALM către Guvern și Ministerul Educației, să fie suficiente pentru a iniția un dialog constructiv cu APL și a opri abuzul, încălcarea legii și tensionare relațiilor cu autoritățile locale.

Prin urmare, în conformitate cu cele menționate mai sus, CALM a adresat guvernului o notă prin care CERE:

1. Excluderea din textul proiectului respectiv a prevederilor neconstituționale și ilegale ce limitează autonomia locală și lipsesc APL 1 de dreptul de a decide în privința organizării concursului.
2. Revenirea la varianta actuală a ***Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcției de director și director adjunct în instituțiile de învățământ general***, prin care organizarea concursului pentru directorii instituțiilor de educație ante-preșcolară, instituțiile de învățământ preșcolar și instituțiile extrașcolare (de nivel local) *urmează să fie organizat integral de către APL de nivelul I, prin emiterea dispoziției de către primar.*
3. Asigurarea pe viitor a unui proces real și efectiv de implicare/consultare a autorităților publice locale în cazul elaborării/adoptării tuturor actelor ce vizează drepturile și interesele APL, în stricta conformitate cu legea în vigoare.

Adresarea CALM poate fi accesată la următorul link:

[http://calm.md/public/files/documente/ADRESAREA CALM MinEducatiei Guvern19.09.2015.pdf](http://calm.md/public/files/documente/ADRESAREA_CALM_MinEducatiei_Guvern19.09.2015.pdf)

Sursa: www.calm.md

REFORMA DESCENTRALIZĂRII, PE LINIE MOARTĂ: CALM AVERTIZEAZĂ DESPRE TĂRĂGĂNAREA ȘI BLOCAJE SERIOASE ÎN IMPLEMENTAREA REFORMEI FINANTELOR LOCALE!

Reforma APL riscă să fie compromisă definitiv dacă nu vor fi luate măsuri urgente pentru fortificarea bazei bugetar-fiscale a primăriilor! Este declarația făcută de membrii CALM, în cadrul unei ședințe organizată de Comisia parlamentară pentru Administrație Publică. Aceștia îndeamnă autoritățile centrale să renunțe la tonul declarativ și să întreprindă acțiuni concrete pentru redresarea situației, care scapă deja de sub control. Și asta, deoarece structurile abilitate sunt în mare întârziere în ceea ce privește adoptarea unor decizii importante, solicitate ani în șir de APL.

Membrii Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) au avertizat despre riscul blocării iminente a reformei finanțelor publice locale, în situația în care nu se vor lua măsuri urgente și prompte. Directorul executiv CALM, Viorel Furdui, a menționat că, Strategia descentralizării și Planul sau de acțiuni, expiră în anul 2015, iar cea mai mare parte a acțiunilor prevăzute rămân neimplementate. Totodată, se constată **o lipsă totală a voinței și interesului din partea guvernării de a avansa pe domeniul descentralizării administrative și consolidării autonomiei locale.** În acest sens, lipsește un dialog instituțional și corespunzător între guvernarea centrală și cea locală, iar în rezultat, se atestă tot mai multe cazuri de adoptare a unor acte neconstituționale și contrare legislației din domeniul APL, propunerile autorităților locale fiind desconsiderate și ignorate. Totodată, în pofida promisiunilor și contrar legii, reprezentanții APL nu se regăsesc în componența unor structuri nou create care monitorizează mersul reformei APL: " Un exemplu în acest sens reprezintă decizia recentă a Guvernului, în baza căreia a fost creat un Consiliu privind reforma

administrației publice și descentralizării, unde, spre marea noastră mirare, nu se regăsește niciun reprezentant al administrației publice locale, nu există reprezentanți ai societății civile, de parcă acest proces nu-i vizează pe ei! De asemenea, mai mult, multe dintre propunerile noastre concrete de îmbunătățire a cadrului bugetar-fiscal sunt ignorate sau o decizie în cazul acestora este tergiversată. Suntem mirați, că deși după implementarea noului sistem de finanțe locale au trecut aproape 2 ani, la nivelul instituțiilor responsabile NU există elaborate măsuri concrete care ar permite implementarea etapei a doua a reformei finanțelor locale și consolidarea bazei fiscale. Parcurgem un moment în care orice întârziere sau amânare a unor măsuri concrete pentru anul 2017...poate compromite toate eforturile pozitive care s-au depus până acum în ceea ce privește autonomia financiară locală."

În replică, reprezentanții Ministerului Finanțelor, au menționat că propunerile CALM sunt încă analizate și discutate în cadrul Ministerului de Finanțe; că se elaborează un concept care va fi propus spre discuții cu toți membrii Grupului special și cei ai Grupului coordonator responsabil de elaborarea cadrului bugetar pe termen mediu, de elaborarea politicii fiscale și în cadrul căruia sunt și reprezentanți ai autorităților publice locale, sunt reprezentanți ai business-ului, sunt reprezentanții sau partenerii sociali patronat – sindicat.

În cadrul ședinței, primarii au solicitat din partea instituțiilor de resort să nu târăgăneze procesul de reforme și să treacă la acțiuni concrete, deoarece sunt la limita răbdării și posibilităților de a face față multiplelor sarcini impuse prin acte adoptate de Parlament și Guvern, fără acoperire financiară. Printre acțiuni prioritare, primarii cer deblocarea procesului

de evaluare a tuturor imobilelor din localitățile rurale și o dată la trei ani, așa cum prevede legislația în vigoare.

Edilii au menționat că fără atingerea acestui obiectiv, fără stabilirea unui preț real și colectarea corectă a impozitelor, bugetele locale vor ajunge la sapă de lemn. Primarii bat alarma și spun că valoarea cadastrală a imobilelor a fost stabilită acum 10 ani, iar din această cauză bugetele locale ratează, anual, zeci de mii de lei.

Nicolae Tudoreanu, primarul satului Feștelița, a concretizat: *"Implementarea noului sistem de finanțare a administrației publice locale n-ar fi avut efecte negative dacă rămâneam pe normative de cheltuieli. Astfel, apar mai multe neconcordanțe cu principiul autonomiei locale în executarea veniturilor proprii, în încasarea și calcularea lor. Primăria pe care o administrez are foarte puține venituri proprii, acestea provenind în special din colectarea de impozite și taxe pe bunurile imobiliare. În aceste condiții, constat că anul 2015 ne impune niște facilități pe care trebuie să le acordăm și care au avut drept consecință diminuarea veniturilor proprii cu 70 de mii de lei. Mă refer la scutirile pentru terenurile de pe lângă casă (aplicate în cazul a 320 de persoane, care cumulează aproximativ 12 mii de lei), impozite și taxe diminuate pentru anumite categorii de persoane, reduceri de 15 la sută a taxelor pentru plata anticipată ș.a. Apreciez că dacă veniturile din taxe și impozite au fost declarate venituri proprii pentru administrațiile locale, iar politicile fiscale țin în exclusivitate de competența autorității publice centrale, cred că aceste sume în minus la veniturile proprii ale primăriilor, care provin din facilitățile programului fiscal adoptat de guvern, trebuie contabilizate și achitate către primarii în anul următor, la fel cum se procedează în cazul transferului cu destinație generală. Impozitul mediu pe casă în comunitatea pe care o conduc este de 10 lei, în plus încasările medii pentru cele 370 de ha de terenuri de lângă casă, plus grădini 0,56 lei/ar. **Este destul de rușinos, atunci când 1 kg de brânză ajunge la 100 de lei să se plătească atât de puțin pentru un ar de teren.** Consider că la acest capitol rezervele sunt destul de mari. Veniturile proprii colectate în anul 2015 până în momentul actual au fost cu 5% mai mari decât s-a prevăzut. Acest indicator arată că capacitatea de plată a oamenilor este în creștere și nu trebuie să mizăm pe niște politici sociale prea exagerate și să considerăm că oamenii n-au cu ce plăti. Atât timp cât avem nevoie de servicii publice în localitate oamenii trebuie să se înțeleagă că pentru ele se plătește și nu cred că va fi o problemă din partea oamenilor dacă autoritatea locală va arăta că dezvoltă și consolidează serviciile publice locale!"*

"În anul 2006, până la evaluare în buget la articolul respectiv erau acumulate 80-90 de mii de lei, după evaluare - 600 de mii de lei. Astăzi acumulăm peste 600 de mii de lei, dar încă nu s-a făcut această reevaluare", a adăugat primarul orașului Strășeni, Valentina Casian.

O altă problemă invocată de primari este **nivelul cheltuielilor pentru întreținerea copiilor la grădinițe.** *"Coeficientul respectiv trebuie să aibă rezerve pentru bugetul anului următor ca să nu ajungem că nu avem cu ce plăti salarii sau să oprim lumina!", a spus primarul orașului Hâncești, Alexandru Botnari.*

Nici la Bălți situația nu este mai bună. *"Din defalcările din impozitul pe venit pe persoanele fizice de la 80 de procente am ajuns la 45%, am pierdut 77 de milioane de lei. La persoanele juridice de la 50 % la 0 - am pierdut 55 de milioane lei. În al doilea rând, pentru echilibrarea bugetului municipiului Bălți pe 2015 din fondul de compensare au fost alocate 14, 6 milioane,*

pentru 2016 - circa 20 de milioane lei. Mai departe , din structura alocațiilor, inclusiv transferurile cu destinație specială sunt excluse cheltuielile de funcționare a instituțiilor care asigură activitatea instituțiilor din sfera educației - școlile sportive, unitățile extrașcolare, serviciul de asistență psiho-pedagogică ș.a.", a menționat reprezentantul primăriei municipiului Bălți.

O altă propunere lansată de primari ține de **stabilirea unei noi metodologii de colectare a impozitului pe venit**. Edilii consideră că acest capitol este unul extrem de centralizat și, deocamdată, un instrument ineficient pentru consolidarea bugetelor locale. "*Veniturile de la persoanele fizice trebuie să fie colectat la locul de domiciliu a persoanelor fizice și argumentul principal este că persoanele locuiesc acolo, în localitățile unde domiciliază și respectiv ei beneficiază de servicii*", a concretizat directorul executiv CALM, Viorel Furdui.

Primarii au mai cerut ca o parte din banii colectați din taxa de drum să rămână în bugetele localităților, pentru dezvoltarea infrastructurii. În plus, Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a solicitat formarea unui grup de lucru, care să examineze în regim de urgență propunerile și solicitările aleșilor locali. Ministerul Finanțelor a anunțat că este gata să le examineze, dar nu a indicat și termenele în care va fi realizat acest lucru.

Sursa: www.calm.md

LETONIA, POVEȘTEA DE SUCCES A DESCENTRALIZĂRII: EXPERIENȚĂ DISEMINATĂ DE CALM

În data de 22 septembrie 2015, Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a întrunit primarii din toată țara pentru a dezbate cele mai actuale probleme din domeniul APL, prin prisma mai multor reprezentanți ai LALRG, asociația primarilor din Letonia, țară cu cele mai avansate reforme în direcția descentralizării. Pe ce se bazează povestea de succes a Letoniei și ce strategii ar putea fi preluate și adaptate, au fost aspectele cheie a unei discuții informale dintre edilii din ambele țări.

În debutul întâlnirii, președintele CALM, Tatiana Badan a menționat că LALRG este prima asociație internațională cu care Congresul Autorităților Locale din Moldova a semnat un acord de colaborare, iar de atunci acțiunile comune au fost multiple: „În special, aș vrea să menționez vizitele de studiu, care au fost extrem de informative și utile pentru primari. Multe dintre inițiativele implementate de colegii noștri pot fi aplicate și în țara noastră. Sigur, noi nu beneficiem de acea voință politică de care s-au bucurat ei, dar trecutul nostru comun ex-sovietic și pașii pe care i-a făcut Letonia, ar trebui să ne învețe mai multe despre direcția în care trebuie să mergem pentru a lupta cu încercările autorităților de a păstra reminiscențele centralizării și, implicit, pârghiile excesive de control asupra APL”.

La rândul său, secretarul general al Asociației APL din Letonia, Mudite Priede a specificat că experiența acumulată de primarii letoni în gestionarea localităților, dar și de Asociație în reprezentarea intereselor acestora sunt două aspecte care pot deveni un îndrumar bun pentru APL din Republica Moldova: “Suntem la dispoziția Dvs., și eu, și primarii, pentru a vă împărtăși cum s-a făcut reforma descentralizării în țara noastră, ce modificări legislative au fost efectuate, astfel încât să atingem un grad cât mai înalt al democrației și autonomiei locale.” Din Letonia au mai venit în vizita de documentare - ELITA KRESSE, Coordonatorul de proiecte al Asociației APL din Letonia (LALRG), LIGITA GINTERE, primar Jaunpils, AIVARS MUCENIEKS, primar Ventpils, NORMUNDS ŠTOFERTS, primar Kandava și GUNDARS VAŽA, primar Engure.

Membrii CALM, dar și cei ai Asociației LALRG au avut un schimb de păreri privind descentralizarea, reforma administrației publice, dar și au abordat aspecte ce vizează descentralizarea fiscală. În luările de cuvânt, primarii au menționat că reforma în țara noastră riscă să fie compromisă, și asta deoarece o etapă importantă – consolidarea bazei fiscale a APL, la moment este blocată. Edilii din localitățile din Republica Moldova s-au interesat cum a fost efectuată reforma teritorial-administrativă în Letonia, cum sunt elaborate bugetele locale, cum suplinesc veniturile proprii primării letoni, pe ce principia sunt fundamentate proiectele inter-municipale. etc. Primarii moldoveni au aflat că autoritățile locale din Letonia beneficiază de o autonomie financiară largă, iar acest lucru le ușurează foarte mult activitatea. În comparație cu Republica Moldova, care are restanțe la acest capitol, impozitul pe venitul persoanelor fizice în Letonia se colectează la locul de reședință/domiciliu a persoanei și constituie 75% din totalul sumei colectate. Altele 25% fiind virate într-un fond special (de solidaritate), pentru susținerea comunităților locale cu un potențial economic și financiar mai mic.

Pe parcursul vizitei, Delegația Asociației LALRG a vizitat primăriile orașelor Călărași, Strășeni, Ștefan Voda, UTA Gagauzia și Căusenii unde a continuat schimbul de opinii și păreri despre derularea reformelor în Republica Moldova, deja având la bază experiența unei localități.

Întâlnirea s-a desfășurat, la fel, într-un cadru informal și o atmosferă caldă și colegială.

Sursa: www.calm.md

SATUL BĂHRINEȘTI, ÎN CĂUTAREA POLITICILOR PUBLICE LOCALE

La data de 16 septembrie în satul Băhrinești s-a petrecut seminarul cu genericul “Politicile Publice Locale prin Consens Social - Politica APL de Eficientizare a Utilizării Resurselor Locale” implementat de către Fundația Parteneri pentru Dezvoltare Locală-(FPDL) România, în parteneriat cu Congresul Autorităților Locale din R.Moldova (CALM) și UNDP Moldova.

În cadrul ședinței au fost organizate cinci grupuri de lucru pentru identificarea problemelor comunitare și selectarea aspectelor pentru care urmează a fi elaborate politici publice locale. Astfel, consultanții Darie Nadejda și Maican Stanislav au facilitat procesul de selectare și analiză ulterioară a problemelor identificate în comunitate.

Sursa: www.primariabahrinesti.md

INFORMAȚIE PRIVIND EMISIUNEA RADIO "VOCEA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE"
DIN 19 SEPTEMBRIE 2015

În cadrul emisiunii s-a discutat despre audierile publice cu tematica propunerii la politica bugetar fiscală pentru anul 2016 în contextul implementării reformei finanțelor publice. Audierile au fost organizate la data de 17 septembrie 2015 de către Comisia Parlamentară administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice în colaborare cu Congresul Autorităților Locale din Moldova.

La emisiune au participat:

Domnul Ștefan Vlas - primar de Sărata Galbenă, Hîncești;

Domnul Vladimir Bodean - Șîșcani, Nisporeni;

Domnul Viorel Furdui - Director Executiv CALM.

Sursa: www.voceabasarabiei.net

NOII ALEȘI LOCALI, INFORMAȚII DESPRE ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

Competențele autorităților publice locale, elaborarea deciziilor, procesul bugetar și modalitățile de gestionare a serviciilor publice sunt doar câteva din subiectele pe care trebuie să le cunoască fiecare ales local. În acest sens, IDIS „Viitorul” a relansat seria de seminare pentru creșterea profesionalismului noilor aleși locali din Republica Moldova. Seminarele vor fi desfășurate în 16 localități în perioada septembrie – decembrie curent.

Primul seminar instruire a avut loc la 9 septembrie în orașul Orhei și a adunat peste 30 de primari și funcționari publici din raion.

Printre subiectele care le-au plăcut cel mai mult participanților la seminar putem menționa planificarea strategică, relația dintre APL și APC, statutul juridic al alesului local, procedura de elaborare a deciziilor și descentralizarea fiscală. Tot ei au venit cu sugestia să fie organizate cât mai des astfel de evenimente și să fie prezentate cât mai multe practici, atât naționale, cât și europene.

„Crearea unui sistem ce ar stimula dezvoltarea economică locală și solidaritatea intercomunitară, indicarea în legislație a mecanismului de asigurare a echității bugetare și corelarea competențelor la nivel local cu volumul resurselor financiare disponibile sunt principalele premise pentru descentralizarea financiară”, este de părere Angela Boguș, expert financiar și instructor în cadrul seminarelor.

Serviciile publice de calitate sunt cartea de vizită a fiecărei localități. Prin urmare, managementul eficient al serviciilor publice trebuie să reprezinte o prioritate pentru orice ales și funcționar local. *„O primărie modernă trebuie să fie în pas cu toate inovațiile, iar când vine vorba de prestarea serviciilor publice, cooperarea intercomunitară, parteneriatul public - privat și proiectele din exterior trebuie utilizate la maxim posibil pe a aduce beneficii comunității”,* consideră expertul Vlad Catlabuga.

Seminarele de instruire au loc în cadrul proiectului “Consolidarea autonomiei locale prin creșterea profesionalismului noilor aleși locali în Republica Moldova”, finanțat de Fundația Hanns Seidel și implementat de IDIS “Viitorul”.

Pentru detalii, contactați Coordonatorul Relații Publice al IDIS "Viitorul", Diana Lungu, la numărul de telefon 0 22 221844 sau diana.lungu@viitorul.org

Sursa: viitorul.org

MADONA A ÎNCHEIAT UN ACORD DE COLABORARE CU BRICENIUL

Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN) a Republicii Moldova continuă să-și consolideze relațiile de cooperare în domeniul dezvoltării regionale cu Republica Letonia, la nivel de administrații publice locale și asociații obștești. În acest sens, Consiliul Raional Briceni (Moldova) și regiunea Madona (Letonia) au încheiat recent un acord de colaborare.

Potrivit [ADR Nord](#), documentul a fost semnat de către Anatolie Țurcanu, șef Secție economie a Consiliului Raional Briceni, care l-a reprezentat pe Mihail Gnatiuc, președintele raionului Briceni, pe de o parte, și de către Andrejs Ceļapīters, președintele Regiunii Madona, pe de altă parte.

„Parteneriatul moldo-leton va impulsiona cooperarea în domeniul realizării proiectelor comune dintre cele două administrații locale din Moldova și Letonia. În calitate de facilitator, Agenția de Dezvoltare Regională Nord va sprijini promovarea și dezvoltarea acestor legături de colaborare, astfel încât și celelalte localități din RDN să urmeze exemplul raionului Briceni”, scrie sursa citată.

Evenimentul de semnare a acordului de colaborare a avut loc în contextul vizitei unei delegații din Republica Moldova, care s-a aflat în Letonia în perioada 6-12 septembrie 2015. În cadrul vizitei de studiu în Letonia au participat autorități publice locale, reprezentanți ai asociațiilor obștești și antreprenori din regiunea de nord a Moldovei.

În ultimii 2 ani, au fost încheiate mai multe acorduri de colaborare dintre administrațiile publice locale din nordul Moldovei și cele din Letonia. Primul acord de colaborare moldo-leton a fost încheiat de satul Corjeuți, raionul Briceni, și municipalitatea Aloja din Letonia.

Sursa: argumentul.info

REȚELELE DE CANALIZARE DE LA COSTEȘTI, RAIONUL RÂȘCANI, AU FOST EXTINSE CU 7,5 KM. LUCRĂRILE CONTINUĂ!

Lucrările de extindere a rețelilor de canalizare în orașul Costești, raionul Râșcani, decurg conform graficului. Până în prezent, au fost construiți 7,5 km de rețele de canalizare, din cei peste 11 km planificați, și edificate 228 de cămine.

Specialiști din cadrul Secției managementul proiectelor a ADR Nord au efectuat o vizită de monitorizare la Costești, unde împreună cu părțile implicate în realizarea proiectului „Extinderea rețelilor de canalizare în orașul Costești” au discutat despre divergențele apărute în documentația tehnică de proiect, luând în calcul o serie de posibilități de soluționare a lor.

Anterior, s-a stabilit ca lucrările de construcție să fie supravegheate atât de responsabilul tehnic din partea ADR Nord, cât și de către doi experți tehnici din partea Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), unul internațional și unul național. Este vorba despre Colm McCabe, expert internațional, și Dumitru Schivu, expert național.

Lucrările de construcție sunt efectuate în cadrul unui proiect-pilot realizat de ADR Nord și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida), Ministerul Afacerilor Externe al României și Uniunea Europeană, prin intermediul GIZ.

Valoarea totală a proiectului „Extinderea rețelilor de canalizare în orașul Costești”, finanțat din sursele externe sus-menționate, se cifrează la 6,19 de milioane de lei. Acest proiect face parte din proiectul-pilot „Îmbunătățirea serviciilor de apă și canalizare în raionul Râșcani”, în valoare totală de 20,84 de milioane de lei.

Sursa: www.adrnord.md

PRIMARII ORAȘELOR DIN REGIUNEA CENTRU VOR PARTICIPA LA O VIZITĂ DE STUDIU ÎN SLOVACIA

Agenția de Dezvoltare Regională Centru a fost gazda unei ședințe de informare și coordonare în cadrul proiectului „Dezvoltarea capacităților orașelor privind planificarea urbană integrată în context regional” care a întrunit primarii din cele 12 orașe din componența Regiunii Centru. Întrunirea s-a desfășurat la data de 18 septembrie 2015, în orașul Ialoveni.

În deschiderea ședinței, directorul ADR Centru, Tudor Meșina a ținut să felicite primarii investiți recent în aceste funcții și să le ureze succes în activitatea pe care o desfășoară. „Agenția de Dezvoltare Regională Centru este o instituție deschisă pentru colaborare, sperăm să avem o activitate comună cu multe proiecte regionale realizate cu succes pentru asigurarea unor condiții mai bune de trai locuitorilor regiunii noastre”, a mai adăugat Tudor Meșina.

În cadrul ședinței, Iulian Ungureanu, specialist în relații internaționale și atragerea investițiilor din cadrul ADR Centru, manager de proiect, a prezentat celor prezenți echipa de proiect care a fost creată pentru realizarea obiectivelor propuse.

Managerul de proiect a oferit primarilor prezenți la întrunire o prezentare a informațiilor generale și specifice cu referire la acest proiect. De asemenea, a fost discutată componența delegației pentru vizita de studiu în Slovacia, care este planificată în luna octombrie curent.

Participanții la ședință au discutat și despre așteptările/preferințele pe care le au pentru vizita de studiu planificată.

Proiectul este implementat în parteneriat cu Agenția pentru Dezvoltare Regională Senec-Pezinok, Slovacia. Obiectivul proiectului este axat pe dezvoltarea capacităților orașelor din Regiunea de Dezvoltare Centru în planificare urbană integrată, a rolurilor orașelor în dezvoltarea regională, precum și pe împărtășirea experiențelor și bunelor practici între orașe similare.

Proiectului moldo-slovac „Dezvoltarea capacităților orașelor privind planificarea urbană integrată în context regional” [a demarat la începutul anului 2015](#). Activitățile proiectului sunt grupate în 2 părți. Prima parte prevede transferul de experiență Slovac și dezvoltare de parteneriate unde va fi organizat un forum interactiv moldo-slovac timp de 2 zile pentru cunoaștere și schimb de bune practici. Tot aici va fi organizată și vizita de studiu în Slovacia despre care s-a discutat la întrunirea de astăzi.

Cea de-a doua parte va fi analiza de „stat-of-the-art” și planificare / sprijinirea în continuare a dezvoltării prin desfășurarea unui studiu analitic privind potențialul regiunii Centru, identificarea polilor de creștere și prezentarea vizuală a rezultatelor sub forma unei hărți electronice interactive. În final vor fi dezvoltate 12 concepte de proiect pentru 12 orașe din regiunea Centru cu sprijinul experților slovaci.

Proiectul este finanțat în cadrul Programului Oficial de Asistență pentru Dezvoltare al Republicii Slovace și este planificat pentru perioada ianuarie 2015 - aprilie 2016.

Sursa: www.adrcentru.md

POLITICILE LOCALE DURABILE - PREMISA CONSOLIDĂRII AUTONOMIEI LOCALE

Odată cu alegerile locale din vara acestui an, administrațiile publice locale din Moldova au fost investite cu noi responsabilități, una dintre cele mai importante fiind elaborarea planurilor strategice de dezvoltare locală, necesare pentru asigurarea viitorului unei comunități. Despre importanța planificării strategice, transparența decizională, dar și alte aspecte importante în organizarea administrației publice locale au aflat la 16 septembrie, cei 32 de participanți la seminarul dedicat noilor aleși locali din raionul Cantemir.

Evenimentul a pus în vizor **competențele autorităților publice locale, elaborarea politicilor locale, descentralizarea financiară prin prisma bugetelor locale performante și nu în ultimul rând, gestionarea serviciilor publice**. Tot în cadrul seminarului, experții IDIS „Viitorul” le-au prezentat participanților bune practici în domeniul prestării serviciilor publice și a descentralizării.

„Fiecare primar, după ce este ales de cetățeni și investit în funcție trebuie să cunoască regulile de joc din interiorul primăriei. Aceste reguli se referă în special la cadrul legislativ și din moment ce știi să citești legile printre rânduri, ai drumul deschis pentru a acționa în favoarea oamenilor care te-au ales și a colabora totodată, cu alte autorități publice din țară”, este de părere expertul Anatol Moldovan.

Aleșii locali prezenți la seminar au apreciat pozitiv subiectele prezentate și au venit cu sugestia ca astfel de evenimente de instruire să aibă loc mai des pentru noii aleși locali. *„Am aflat lucruri noi și interesante despre funcționarea primăriei și competențele unui primar, chiar dacă am activat mulți ani în calitate de consilier. Cel mai important lucru însă, am conștientizat că autonomia locală este un lucru sfânt și nici o altă primărie sau autoritate centrală nu trebuie să manipuleze activitatea primăriei pe care o conduci”,* a menționat Tudor Hantea, noul primar al satului Coștangalia din raionul Cantemir.

În același context, Olga Pac, primarul din satul Vișniovca care a câștigat alegerile cu un avans de un singur vot consideră că autoritățile locale din Moldova mai au încă mult de lucru la capitolul serviciilor publice: *„Din păcate satele noastre nu au o infrastructură bine dezvoltată și nici servicii publice puse la punct. Din acest motiv, este foarte important să vedem care sunt exemplele pozitive de gestionare a serviciilor publice la nivel local. Un exemplu care mi-a atras atenția astăzi au fost întreprinderile municipale care pot fi create prin cooperare intercomunitară cu scopul de a presta servicii publice mai calitative pentru cetățeni”*.

În schimb, primarul din satul Sadâc, Ion Gârnu ar vrea să știe cum reușesc alte primării din țară să atragă investiții, iar Ion Bârză din Cârpești ar vrea învețe din exemplele pozitive de gestionarea finanțelor locale din statele europene.

Reamintim că în perioada septembrie – decembrie 2015 în 16 localități din țară au loc seminare pentru noii aleși locali.

Seminarele de instruire au loc în cadrul proiectului “Consolidarea autonomiei locale prin creșterea profesionalismului noilor aleși locali în Republica Moldova”, finanțat de Fundația Hanns Seidel și implementat de IDIS “Viitorul”.

Pentru detalii, contactați Coordonatorul Relații Publice al IDIS “Viitorul”, Diana Lungu, la numărul de telefon 0 22 221844 sau diana.lungu@viitorul.org

Sursa: viitorul.org

SECURITATEA ENERGETICĂ A ȚĂRII O PUTEM ASIGURA CU RESURSE PROPRII

Sectorul energetic este unul vital pentru dezvoltarea economică a țării. Guvernul Republicii Moldova și-a asumat angajamentul de a reforma sectorul energetic prin sporirea securității energetice, diversificarea surselor de energie și atragerea de investiții în domeniu. Autoritățile optează pentru o creștere de până la 20%, până în anul 2020, a ponderii energiei produse din surse regenerabile în structura totală a consumului energetic pe țară, obiectiv conținut în Strategia energetică a țării. Republica Moldova are un potențial mare de producere a energiei din surse regenerabile, care este, deocamdată, neexploatat. Cea mai abundentă sursă alternativă de energie în Republica Moldova este biomasa.

Energia produsă din surse proprii are mai multe beneficii. Ea reduce dependența de importuri, sporește securitatea energetică a țării, are costuri mai mici, permite dezvoltarea de noi afaceri și crearea de noi locuri de muncă. În plus, energia din surse regenerabile reduce emisiile de gaze cu efect de seră și poluarea mediului ambiant.

Astfel, în anul 2011, Agenția pentru Eficiență Energetică a demarat implementarea Proiectului Energie și Biomasă în Moldova. Bugetul total al proiectului a fost de 14,56 milioane de euro, bani acordați de Uniunea Europeană (14 mln. de euro) și de PNUD Moldova (0,56 mln. de euro). Prin intermediul acestuia, agenția își propunea să contribuie la crearea unui sistem sigur, competitiv și durabil de producere a energiei din surse regenerabile, în special, biomasă din deșeuri agricole. Proiectul urma să sporească consumul de energie din surse regenerabile preponderent în instituțiile publice și gospodăriile casnice din comunitățile rurale.

Încă 9,41 mln. de euro de la UE pentru Proiectul Energie și Biomasă

Inițial, perioada de implementare a proiectului era de trei ani, din 2011 până în 2014, însă datorită rezultatelor obținute în perioada de activitate, Proiectul Energie și Biomasă în Moldova se extinde pentru încă trei ani. Cu un buget total de 9,41 milioane de euro acordați de Uniunea Europeană, proiectul va fi implementat de Programul Națiunilor Unite în perioada 2015-2017.

Instalarea centralelor termice pe biomasă în instituțiile publice din orașele mici și din sate, precum și îmbinarea tehnologiilor de bioenergie cu cele de energie solară, îndeosebi în grădinițe și centre de sănătate, este una din activitățile prioritare ale Proiectului Energie și Biomasă 2.

În acest proiect s-au înscris mai multe localități din regiunea de sud. Astfel, în etapa a doua a proiectului au trecut în ultima perioadă de selectare 16 localități din regiunea de sud: raionul Taraclia – opt inițiative din șapte localități (două orașe, cinci localități rurale); UTA Găgăuzia – cinci inițiative din cinci localități rurale; Regiunea de Dezvoltare Sud – șase inițiative din patru orașe.

Cat privește orașul Cahul, autoritățile locale au propus sediile Colegiului de Medicină (blocul de studii și căminele). Din cauza lipsei cofinanțării, care trebuie să vină din partea autorităților, în cazul dat, Ministerul Sănătății, propunerea de a racorda colegiul (blocul de studii) la încălzirea pe biomasa a fost respinsă de Comitetul de Selectare. În lista de așteptare se află blocul de căminele: conducerea colegiului speră că va convinge Ministerul Sănătății sa ofere suma de bani necesară pentru contribuția minimă.

Sursa: gazetadesud.md

CÂT DE EFICIENTE SUNT CENTRALELE DE ÎNCĂLZIRE PE BAZĂ DE BIOMASĂ?

În 2013, printr-un proiect înaintat de primărie, a fost construită o sală a cazanelor nouă și instalat cazanul pe bază de biomasă la gimnaziul din Chircani

De aceea, managerii școlari au încercat să găsească soluții pentru eficientizarea utilizării energiei. În urmă cu câțiva ani, tot mai populară în acest sens a devenit trecerea la sistemul de încălzire pe bază de biomasă, cu peleți și brichete.

Printre instituțiile de învățământ din raionul Cahul, care au trecut de la sistemul de încălzire cu cărbune la cel cu biomasă, este și gimnaziul „Constantin Stere” din satul Chircani. Eugenia Ciobanu, managerul gimnaziului, ne relatează că această schimbare de cazan s-a produs mai mult de aceea că nu exista altă ieșire din situație. Deoarece edificiul instituției este unul vechi, acesta fiind construit în anul 1977, starea vechilor cazane era una deplorabilă, sala cazanelor însăși fiind deteriorată. Astfel, în 2013, printr-un proiect înaintat de primărie, a fost construită o sală a cazanelor nouă și instalat cazanul pe bază de biomasă. Costul total al proiectului a fost de 780 de mii de lei, acesta fiind finanțat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) din Moldova.

Marea problemă a gimnaziului de la Chircani este că numărul de elevi este unul foarte mic, doar 76 de copii, față de capacitatea de locuri – 320, ceea ce rezultă un buget foarte mic, care nu permite acoperirea tuturor cheltuielilor legate de căldură. O altă problemă era lipsa caloriferelor pe holuri, ceea ce iarăși făcea problematică menținerea căldurii. „Noi puneam maxim câte 10 saci de brichete pe zi, iar temperatura în sălile de clasă nu depășea 14 grade Celsius. Ne-am consultat cu cadrele didactice și am decis să instalăm pe holuri baterii cu un volum mic de apă. Astfel, am făcut un demers la Consiliul Raional Cahul. Acesta ne-a oferit 150 de mii de lei. După asta, am organizat un concurs, care a fost câștigat de firma „Spivan” Chișinău. Aceasta ne-a instalat bateriile pe holuri cu 121 de mii de lei în decursul a două săptămâni. Chiar în iarna lui 2014 a fost mai cald în sălile de clasă, pentru că deja se încălzeau și holurile, dar oricum, pot spune că suntem un pic dezamăgiți de încălzirea pe bază de biomasă. Pentru că deși pe câmpurile din sud materie primă este suficient de multă, oricum prețurile mi se par foarte mari, plus și consumul mare de combustibil, care după calculele noastre ar fi depășit suma de 1400 de lei pentru 24 de ore dacă am fi făcut focul încontinuu. Noi însă mai facem pauze, ca să obținem o temperatură cât de cât normală pentru buna desfășurare a orelor”, spune Eugenia Ciobanu.

Totuși directoarea gimnaziului afirmă că sunt și unele avantaje ale utilizării combustibilului din biomasă, acesta fiind unul pur ecologic, și sala cazanelor este permanent curată.

Ce spun experții?

Potrivit lui Nicolae Zaharia, expert în dezvoltarea afacerilor, principalele argumente în utilizarea energiei regenerabile sunt că biomasa folosită în scopuri energetice poate acoperi aproape 20% din consumul anual de energie din Moldova. De asemenea, combustibilul din biomasă este echivalat cu 50% din gazele naturale importate, iar cu energia produsă din

biomasă există posibilitatea de a încălzi toate școlile și grădinițele din satele Moldovei. Astfel, beneficiile energiei produse din biomasă ar reduce dependența de importuri, ar spori securitatea energetică a țării, ar fi nevoie de costuri mai mici etc.

biomasa folosită în scopuri energetice poate acoperi aproape 20% din consumul anual de energie

Raionul Cahul se plasează pe locul doi în regiunea de sud a țării datorită potențialului său de biomasă de circa 880 TJ (Terajoule).

Cheltuielile de achiziționare a materiei prime este de circa 800-1000 lei/tona de paie și reprezintă peste 65% din prețul de vânzare al unei tone de brichete, iar pentru asigurarea rentabilității afacerii de acest tip este important de a dispune de materie primă proprie în proporție de cel puțin 50 la sută. În ceea ce privește producerea peleților, costurile la procurarea materiei prime se ridică la circa 1000-1200 de lei, care reprezintă peste 70% din prețul de vânzare al unei tone de brichete.

Prețul mediu plătit de către cei care utilizează brichete pentru încălzire în perioada rece a anului este de 1750 lei pentru o tonă. Prețul cel mai mare a fost plătit de consumatorii din sudul țării de 1925 de lei pentru o tonă. Cei care utilizează peleți pentru a se încălzi iarna sunt nevoiți să scoată din buzunar o sumă medie de 2200-2500 de lei pentru o tonă.

Sursa: gazetadesud.md

ECHIPA BĂNCII MONDIALE DISCUTĂ POSIBILITĂȚILE DE ASISTENȚĂ ÎN DOMENIUL APROVIZIONĂRII CU APĂ ȘI CANALIZARE PENTRU REPUBLICA MOLDOVA

La data de 15 septembrie 2015, viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor Anatol Usatîi a avut o întrevedere cu o echipă a Băncii Mondiale (BM) reprezentată de Tamara Sulukhia, lider al programului infrastructură și dezvoltare durabilă pentru Belarus, Moldova și Ucraina; David Michaud, specialist superior în domeniul apelor și Kirsten Hommann,

economist. Obiectivul echipei BM în Republica Moldova este oferirea asistenței tehnice pentru definirea ariei de aplicabilitate a dezvoltării rurale.

Viceministrul Anatol Usatîi a menționat că Banca Mondială a fost și rămâne un partener important, care oferă asistență Republicii Moldova în diverse domenii. „Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor este instituția care coordonează mai multe proiecte ce țin de infrastructura regională, inclusiv aprovizionarea cu apă și canalizare, și cooperează cu alte ministere în acest domeniu. Aprovizionarea cu apă și canalizare în localitățile rurale este o prioritate la nivel național. În acest sens, cu suportul partenerului instituțional – Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) – au fost elaborate Planurile regionale sectoriale”, a declarat viceministrul Anatol Usatîi.

La rândul său Tamara Sulukhia, lider al programului infrastructură și dezvoltare durabilă pentru Belarus, Moldova și Ucraina a subliniat faptul că Banca Mondială implementează din anul 2014 proiecte ce țin de domeniul aprovizionării cu apă și canalizare, iar „motivul pentru care ne aflăm în Republica Moldova este de a identifica care sunt necesitățile populației rurale în domeniul aprovizionării cu apă și canalizare, iar ulterior vom ține cont de acestea în implementarea proiectelor noastre”, a spus Tamara Sulukhia, lider al programului infrastructură și dezvoltare durabilă pentru Belarus, Moldova și Ucraina.

Obiectivul asistenței tehnice (AT) din partea Băncii Moldova este de a ajuta Guvernul Republicii Moldova să identifice domeniile prioritare pentru investițiile menite să faciliteze dezvoltarea rurală și să contribuie la îmbunătățirea calității vieții în regiunile rurale. În cadrul AT se va oferi asistență pentru a identifica lacunele în ceea ce privește accesul la servicii și infrastructură în regiunile rurale.

Banca Mondială (BM) este o organizație internațională care oferă asistență financiară și tehnică țărilor în curs de dezvoltare din întreaga lume. Misiunea BM este reducerea săraciei și îmbunătățirea calității vieții prin crearea oportunităților economice. Republica Moldova a aderat la Banca Mondială în 1992, iar până în prezent au fost implementate 62 de proiecte, prin intermediul cărora au fost alocate aproximativ 1 miliard dolari SUA. În prezent, portofoliul BM în Republica Moldova include 7 proiecte active, suma angajamentelor totale constituind 162,2 milioane dolari SUA. Domeniile de sprijin includ reforma cadrului de reglementare și dezvoltarea mediului de afaceri, educația, asistența socială, guvernarea electronică, sănătatea, agricultura și altele.

Sursa: mdrc.gov.md

LA NISPORENI AU FOST FINALIZATE LUCRĂRILE DE REPARAȚIE CAPITALĂ A UNUI SECTOR DE DRUM

Lucrările de reparație au avut loc în orașul Nisporeni, strada Toma Ciorbă, în cadrul proiectului de dezvoltare regională „Reabilitarea infrastructurii de transport pentru valorificarea potențialului turistic a Regiunii de Dezvoltare Centru”. Astăzi, 18 septembrie, 2015, comisia de recepție, a fost convocată pentru a semna procesele verbale de recepție finală a lucrărilor executate în cadrul proiectului.

Astfel, comisia a constatat că a fost reparat un sector de drum cu o lungime de 0,619 km, iar lățimea părții carosabile de 6,0 m. cu un număr de 2 benzi de circulație inclusiv și construcția trotuarului.

Acest sector de drum asigură accesul către principalele obiective de deservire socială din orașul Nisporeni precum Spitalul Raional, Policlinică, Centrul de Bătrâni "Încredere", Întreprinderea de Stat "Nis-Silva".

Proiectul „Reabilitarea infrastructurii de transport pentru valorificarea potențialului turistic a Regiunii de Dezvoltare Centru” este realizat de Agenția de Dezvoltare Regională Centru. Suma investițiilor făcute pentru realizarea obiectivelor din cadrul proiectului este de 3 937 337,80 lei bani alocați din Fondul Național de Dezvoltare Regională.

Lucrările au fost executate în baza autorizației nr.13, eliberată de Primăria or.Nisporeni la 22.04.2014, cu valabilitate de 12 luni din momentul începerii lucrărilor, în cadrul contractului nr. 11/6 din 08 aprilie 2014, încheiat între Agenția de Dezvoltare Regională Centru și antreprenorul general SRL "Genesis International".

Sursa: <http://adrcentru.md/>

AUTORITĂȚILE LOCALE DIN RAIONUL FLOREȘTI VOR SĂ GESTIONEAZE EFECTIV DEȘEURILE SOLIDE

Florești, 23 septembrie 2015. Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord) în colaborare cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) au organizat o ședință de informare cu privire la implementarea proiectului-pilot „[Îmbunătățirea managementului deșeurilor solide în raionul Florești](#)” și cu privire la elaborarea capitolului „Managementul deșeurilor solide în Raionul Florești” din cadrul Strategiei de Dezvoltare Socio-Economice pentru perioada anilor 2016-2020. După această ședință, a urmat ședința Comitetului director local pentru implementarea proiectului.

„Este un lucru foarte salutar atunci când primarii conștientizează că problema deșeurilor există și că aceasta trebuie rezolvată. Revenim la ideea creării asociațiilor de dezvoltare intercomunitară. Această formulă nu este interzisă. Delegați persoane în asociație, care determină structura și creează un operator economic care se va ocupa de gestionarea deșeurilor

solide”, a spus șef Serviciu managementul proiectelor din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Victor Caun.

„Când a fost depus în cadrul apelului de propuneri de proiecte din anul 2010, acesta era un proiect bine definit, dar atunci nu a fost identificată sursa de finanțare pentru a fi implementat. Între timp, proiectul a fost parțial realizat, fiind construite platforme de depozitare a deșeurilor și achiziționat echipament tehnic”, a menționat directorul ADR Nord, Ion Bodrug. Totodată, Ion Bodrug a vorbit și despre rolul ADR Nord în Regiunea de Dezvoltare Nord.

În cadrul ședinței, consultanții GIZ au prezentat proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” și Programul regional sectorial în domeniul Managementului Deșeurilor Solide pentru Regiunea de Dezvoltare Nord. Detalii despre proiectul de gestionare a deșeurilor realizat în raionul Florești au prezentat Liviu Ojog, specialist ADR Nord și Victor Tacu, managerul proiectului. La rândul său Nicolae Rusu, director S.A. „Servicii Salubritate Florești”, a prezentat informații relevante despre prestarea serviciilor de management al deșeurilor solide în localitățile din raionul Florești, partenerie în cadrul proiectului.

Despre capitolului „Managementul Deșeurilor Solide în Raionul Florești” din cadrul Strategiei de Dezvoltare Socio-Economice pentru perioada 2016-2020 au vorbit Vladislav Cantea, expert GOPA, și Sergiu Chetraru, șef Direcție Economie și Finanțe și Atragere a investițiilor, CR Florești.

A fost desemnată conducerea CDL pentru implementarea proiectului

După ședința de informare, a avut loc ședința ordinară a Comitetului director local (CDL), al cărui scop este implementarea proiectului-pilot „Îmbunătățirea managementului deșeurilor solide în raionul Florești”.

În cadrul ședinței CDL, s-au prezentat planul de implementare a proiectului-pilot și raportul de progres al proiectului-pilot în perioada de raportare aprilie-iunie 2015. Totodată, șeful Secției managementul proiectelor (SMP) din cadrul ADR Nord, Constantin Bândiu, a prezentat participanților la ședință prevederi din memorandumul de înțelegere semnat în cadrul proiectului, referindu-se și la stabilirea obligațiilor și a responsabilităților partenerilor proiectului. Șeful SMP a mai vorbit despre regulamentul de funcționare a CDL și despre responsabilitățile managerului de proiect.

Membrii CDL l-au ales în calitate de președinte al Comitetului pe Victor Burușciuc, vicepreședinte CR Florești. Primarul orașului Florești, Valeriu Ceapa, a fost ales în calitate de vicepreședinte al CDL. În calitate de secretar al CDL, a fost aleasă Aliona Manole, consilier raional.

După implementarea proiectului, circa 39 de mii de locuitori din raionul Florești vor beneficia de un sistem comun de management al deșeurilor solide. Până în 2014, bugetul proiectului era calculat în comun cu un proiect-pilot similar de la Șoldănești-Rezina. [Potrivit MSPL](#), din 2014, bugetul proiectului-pilot de gestionare a deșeurilor în raionul Florești, calculat separat, se cifrează la 1.499.367 de euro, bani alocați din sursele Guvernului Germaniei prin intermediul GIZ.

Potrivit Centrului de Sănătate Publică din raionul Florești, din cauza managementului precar al deșeurilor, componența chimică a apei potabile din majoritatea fântânilor din raion (90-95%) nu corespunde normelor sanitare. De asemenea, o mare parte din apele de suprafață (60-70%) sunt poluate.

Sursa: <http://www.adrnord.md/>